
Nyheter

Er det et sunt maktforhold mellom Nortura og kjedene?

📄 Bondebladet

08.02.2018

2

Er det et sunt maktforhold mellom Nortura og kjedene?

□ Bondebladet. 08.02.2018. Side: 3

konsernsjef i Nortura professor ved NMBU

Hva gjør den grossiststyrte distribusjonsmodellen med maktforholdet mellom Nortura og de store dagligvarekjedene? Bør Nortura endre eller justere sin distribusjon, for å løfte Nortura og bondens innflytelse? Mindre matsvinn er én intensjon bak modellen. Hvordan skal Nortura klare det, uten at bonden må lide i form av priskutt? Hva bør Nortura gjøre for å styrke kontrollen med hvordan vareflyten skal være? Hva vil en eventuell lov om god handelsskikk ha å si for bedring av Norturas totale situasjon i dag?

I DUELL MED

Artikkel:

Det er en skjør balanse, der begge skal være tjent med modellen. Verdikjeden for mat har over tid beveget seg mot at distribusjonsleddet har en stadig større andel av distribusjonen. Løsningen er presisjon i samspillet, slik at produksjon tilpasses salg, og at matsvinn og transport blir minst mulig. Risikoen må deles.

Hensikten er en mest mulig rasjonell og konkurransedyktig verdikjede. At det kjøres færre biler, som fylles mest mulig, med hyppig leveringsfrekvens. Men det forutsetter gode styringssignaler for produksjon. Overgangen vi har vært gjennom, har vært utilfredsstillende. Effekten har vært mye «gass-brems» i vår produksjon.

Hovedtiltaket til enhver tid, er å ha en produksjon tilpasset forbruk. De beste styringsdata for å styre produksjon er registrert salg ut av butikk, kombinert med gode prognoser for fremtidig salg. Slike data må vi få i tett samspill med kundene, kombinert med gode prognosemodeller.

Nortura er helt avhengig av å få distribusjonsmodellen til å fungere sammen med grossistene og kjedene. Dette gjøres gjennom bedre samkjøring av

MENINGER | 03

Er det et sunt maktforhold mellom Nortura og kjedene?

Arne Kristian Kolberg,
konsernsjef i Nortura

I DUELL MED

Tekst: Anders Sandhu

Ole Gjalberg,
professor ved NMBU

Det er en skjør balanse, der begge skal være tjent med modellen. Verdikjeden for mat har over tid beveget seg mot at distribusjonsleddet har en stadig større andel av distribusjonen. Løsningen er presisjon i samspillet, slik at produksjon tilpasses salg, og at matsvinn og transport blir minst mulig. Risikoen må deles.

Hensikten er en mest mulig rasjonell og konkurransedyktig verdikjede. At det kjøres færre biler, som fylles mest mulig, med hyppig leveringsfrekvens. Men det forutsetter gode styringssignaler for produksjon. Overgangen vi har vært gjennom, har vært utilfredsstillende. Effekten har vært mye «gass-brems» i vår produksjon.

Hovedtiltaket til enhver tid, er å ha en produksjon tilpasset forbruk. De beste styringsdata for å styre produksjon er registrert salg ut av butikk, kombinert med gode prognoser for fremtidig salg. Slike data må vi få i tett samspill med kundene, kombinert med gode prognosemodeller.

Nortura er helt avhengig av å få distribusjonsmodellen til å fungere sammen med grossistene og kjedene. Dette gjøres gjennom bedre samkjøring av datasytemer, bedre forutsigbarhet i produksjonen, samt lik distribusjon på de samme produktene til ulike kunder, og ikke flere ulike modeller.

Ingen av delene som har blitt forespeilet i loven vil ha påvirkning på de utfordringene Nortura står oppi. Loven kan bidra til å unngå at skjeve maktforhold gjenspeiles i urimelige avtalevilkår, urimelig risikofordeling og misforhold mellom ytelser og motytelser. Det vil være et gode for matkjeden i Norge.

1 Hva gjør den grossiststyrte distribusjonsmodellen med maktforholdet mellom Nortura og de store dagligvarekjedene?

2 Bør Nortura endre eller justere sin distribusjon, for å løfte Nortura og bondens innflytelse?

3 Mindre matsvinn er én intensjon bak modellen. Hvordan skal Nortura klare det, uten at bonden må lide i form av priskutt?

4 Hva bør Nortura gjøre for å styrke kontrollen med hvordan vareflyten skal være?

5 Hva vil en eventuell lov om god handelsskikk ha å si for bedring av Norturas totale situasjon i dag?

Det s i noe om «maktforhold» i en bransje som er dominert av noen få store aktører på begge sider, er generelt svært vanskelig. Jeg tror ikke at den nye distribusjonsmodellen vil endre så mye på maktbalansen. Kanskje vil den styrke Norturas økonomi.

En akademiker med begrenset innsikt i økonomien og utfordringene til Nortura, bør være forsiktig med å uttrykke seg til rådgiver. Det er altfor mange akademikere, politikere og andre som viser som ting som de egentlig har tyngre mening for å ha sterke meninger om.

Slike tiltak vil normalt ha en kostnad. Dermed Nortura maktforholdet kan endre seg i fordelene, vil det ikke gå ut over bondens pris. Hvis ikke, må nok bonden som eier av Nortura regne med å miste ta en turt - som trolig kan innføres gjennom effektivisering i bedriften.

Jeg lytter til svaret som styret og ledelsen i Nortura gir på slike spørsmål. Så vurderer jeg disse - og kommer eventuelt med oppfølgingsspørsmål.

En eventuell lov om «skilt» god handelsskikk vil ikke ha noen effekt på de strukturendringene som Nortura, og kjettprodusentene, må gjennomføre.

datasystemer, bedre forutsigbarhet i produksjonen, samt lik distribusjon på de samme produktene til ulike kunder, og ikke flere ulike modeller.

Ingen av skissene som har blitt forespeilet i loven vil ha påvirkning på de utfordringene Nortura står oppi. Loven kan bidra til å unngå at skjeve maktforhold gjenspeiles i urimelige avtalevilkår, urimelig risikofordeling og misforhold mellom ytelser og motytelser. Det vil være et gode for matkjeden i Norge.

Artikkel:

Det å si noe om «maktforhold» i en bransje som er dominert av noen få store aktører på begge sider, er generelt svært vanskelig. Jeg tror ikke at den nye distribusjonsmodellen vil endre så mye på maktbalansen. Kanskje vil den styrke Norturas økonomi.

En akademiker med begrenset innsikt i økonomien og

utfordringene til Nortura, bør være forsiktig med å utrope seg til rådgiver. Det er altfor mange akademikere, politikere og andre som synser om ting som de egentlig har tynt grunnlag for å ha sterke meninger om.

Slike tiltak vil normalt ha en kostnad. Dersom Norturas merkostnader kan sendes videre til forbrukerne, vil det ikke gå ut over bondens pris. Hvis ikke, må nok bonden som eier av Nortura regne med å måtte ta et kutt - som trolig kan inntjenes gjennom effektivisering i bedriften.

Jeg lytter til svaret som styret og ledelsen i Nortura gir på slike spørsmål. Så vurderer jeg disse - og kommer eventuelt med oppfølgingsspørsmål.

En eventuell lov om såkalt «god handelsskikk» vil ikke ha noen effekt på de strukturendringene som Nortura, og kjøttprodusentene, må gjennomføre.

© Bondebladet

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/kSpPuQsg>